Združenie domových samospráv (EIA/SEA)

Od: Združenie domových samospráv (EIA/SEA) <eia@samospravydomov.org>
Odoslané: pondelok, 17. októbra 2022 7:36
Komu: oszp.SO@minv.sk
Predmet: OU-SO-OSZP-2022/000404-018 (EIA: Fotovoltická elektráreň Sobrance)

Odvolanie voči rozhodnutiu Okresného úradu Sobrance zo zisťovacieho konania č. OU-SO-OSZP-2022/000404-018

Voči rozhodnutiu Okresného úradu Sobrance zo zisťovacieho konania č. OU-SO-OSZP-2022/000404-018 zo dňa 07.10.2022 (https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/fotovolticka-elektraren-sobrance**) sa odvolávame, nakoľko sa domnievame o jeho nezákonnosti z nasledovných dôvodov:**

- Okresný úrad nesprávne vymedzil okruh účastníkov konania za verejnosť. Postupoval pri tom neústavným spôsobom, nakoľko automaticky a mechanicky prevzal za účastníkov konania všetky fyzické a právnické osoby, ktoré doručili akékoľvek stanovisko bez toho aby skúmal či tieto spĺňajú vymedzenie dotknutej verejnosti podľa zákona EIA. Smernica EIA nie je priamo aplikovateľný právny predpis ale aplikuje sa prostredníctvom zákona EIA, t.j. aj zapojenie verejnosti sa riadi zákonom EIA ako po procesnej, tak aj po vecnej a obsahovej stránke.
  Správny orgán je povinný vždy správne ustáliť okruh účastníkov konania.

- Ak by platilo, že úrad chce chrániť oprávnené práva a záujmy verejnosti, potom by v podmienkach rozhodnutia uviedla tie oprávnené práva a záujmy ZDS a Ondreja Turzu, ktoré pokladá za potrebné v ďalších stupňoch schvaľovania projektu chrániť, či sa nimi bližšie zaoberať – je potrebné však uviesť konkrétne environmentálne oblasti, záujmy, práva či parametre, ktoré je potrebné ďalej riešiť. Úrad tak nekonal a nevyextrahoval z podaní verejnosti relevantné environmentálne záujmy, iba alibisticky rozhodol, aby on sa nemusel zaoberať nepríjemnými a ťažkými rozhodnutiami.

- ZDS si uplatnilo námietku zneužívania práva zo strany p. Ondreja Turzu; spočíva v tom, že jeho skutočným cieľom a úmyslom je zabezpečiť si zákazky pre svoju inžinieringovú firmu.

- Ako podmienky rozhodnutia uviedol procesné otázky týkajúce sa zisťovacieho konania a následujúcich povoľovacích konaní, čím prekročil svoju právomoc vyplývajúcu zo zásady legality. Ako podmienky rozhodnutia zo zisťovacieho konania smú a musia byť podľa §29 ods.13 zákona EIA uvedené výlučne environmentálne opatrenia, ktoré smerujú ku skvalitňovaniu a zlepšovaniu životného prostredia, zvyšovaniu environmentálnej kvality projektu alebo zmierňujúce negatívne vplyvy posudzovaného projektu. Ani jedna podmienka rozhodnutia toto nespĺňa a preto úrad pochybil dva krát – uviedol ako podmienky to čo nemal a súčasne neuviedol to, čo mal.
- Novelou vodného zákona sa od 1.januára 2022 sa v §73 ods.21 (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/364/20220801.html#paragraf-73.odsek-21) sa uložil nový povinný podklad rozhodnutia zo zisťovacieho konania a to stanovisko §16a ods.1 vodného zákona (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/364/20220801.html#paragraf-16a.odsek-1), o ktoré mal pred začatím zisťovacieho konania požiadať navrhovateľ a mala byť podkladom rozhodnutia. To sa nestalo a tak nebol v konaní zohľadnený povinný podklad zisťovacieho konania a neboli zákonom prikázaným spôsobom vyhodnotené vplyvy na životné prostredie; vinu má ako navrhovateľ, ktorý o toto záväzné stanovisko nepožiadal ako aj úrad, ktorý netrval na jeho predložení. V konečnom dôsledku tak bolo rozhodnutie vydané v rozpore s §32 ods.1 správneho poriadku na základe neúplného zistenia skutkového stavu prejednávanej veci.

- Podľa §29 ods.3 zákona EIA (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-29.odsek-3) *„Ak sa rozhoduje o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude posudzovať podľa tohto zákona, primerane sa použijú kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10, pričom príslušný orgán prihliada aj na stanoviská podľa § 23 ods. 4.“*

Napadnuté rozhodnutie neobsahuje identifikáciu ktoré kritériá podľa prílohy č.10 k zákonu EIA (https://shorturl.at/lsABY) úrad pri rozhodovaní o ďalšom (ne)posudzovaní použil a ako ich vyhodnotil.

Podľa §12 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-12) *„(1) Prípustnú mieru znečisťovania životného prostredia určujú medzné hodnoty ustanovené osobitnými predpismi; tieto hodnoty sa určia v súlade s dosiahnutým stavom poznania tak, aby sa neohrozovalo zdravie ľudí a aby sa neohrozovali ďalšie živé organizmy a ostatné zložky životného prostredia. (2) Medzné hodnoty sa musia určiť s prihliadnutím na možné kumulatívne pôsobenie alebo spolupôsobenie znečisťujúcich látok a činností.*"

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že aj pri rozhodnutí o ďalšom posudzovaní či neposudzovaní sa musí vychádzať nie z voľného posúdenia zámeru ale s aplikácie konkrétnych kritérií, pričom na ich vyhodnotenie sa použijú hmotno-právne normy osobitných zákonov, ktoré regulujú ten-ktorý vplyvy, či zložku životného prostredia, ktorého sa dané kritérium týka. Podľa čl.2 ods.2 Ústavy SR nesmie byť rozhodnutie úradu svojvoľné ale vždy založené na Ústave a zákonov; týka sa to aj rozhodnutia o ďalšom posudzovaní či neposudzovaní. **V danom prípade neboli nebol výrok rozhodnutia o ďalšom neposudzovaní podporený konkrétnymi osobitnými zákonmi, ktoré by odôvodňovalo takýto výrok a to zo žiadneho hľadiska, ktoré predpokladajú kritériá podľa prílohy č.10 k zákonu EIA a preto nebolo rozhodnuté v zmysle §29 ods.3 zákona EIA – teda na základe primeraného použitia týchto kritérií.**

- **Predmetom konania neboli (okrem nulového variantu) aj dva odlišné realizačné varianty, ktoré by sa od seba líšili rôznou intenzitou a kvalitou vplyvov na životné prostredie tak ako predpokladá §22 ods.6 zákona EIA (**https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-22.odsek-6**)**. Namietame upustenie od variantného riešenia, ktoré má byť výnimočné; avšak stalo bežnou praxou, ktorej cieľom je liberovať navrhovateľa od environmentálnej zodpovednosti v zmysle §27 ods.1 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. Projekt je možné plánovať v inom dispozičnom riešení či s prijatím lepších a viacerých zmierňujúcich opatrení. Úrad neuviedol dôvody, na základe ktorých dospel k názoru, že je upustenie od variantnosti je výnimočným a v danom prípade nezbytným riešením; úrad v odôvodnení uvádza, že zhodnotil argumenty navrhovateľa uvedené v žiadosti, tieto dôvody v rozhodnutí uvádza ale neuvádza svoje vlastné vyhodnotenie opodstatnenosti takýchto argumentov. Rozhodnutie o upustení od variantného riešenia je preto arbitrárne a svojvoľné, ktorého jediným účelom je umožniť navrhovateľovi vyhnúť sa environmentálnej zodpovednosti a ďalším právnym povinnostiam v tomto smere. Okresný úrad porušil ustanovenia poslednej časti §3 ods.1 Správneho poriadku ako aj poslednej vety §47 ods.3 Správneho poriadku; porušil účel ale aj znenie §22 ods.6 zákona EIA.V konečnom dôsledku nebol dodržaný účel a cieľ konania EIA v zmysle zákona EIA.

  Na podporu týchto tvrdení odkazujeme na rozsudok Krajského súdu Bratislava sp.zn. 1S/295/2017 (https://www.slov-lex.sk/vseobecne-sudy-sr/-/ecli/ECLI-SK-KSBA-2018-1017202045_5), ktorého argumentácia je obdobná.

a) Úrad si nezistil úplne a presne skutkový stav veci minimálne v rozsahu skutočností opísaných v predchádzajúcich bodoch a teda porušil §32 ods.1 správneho poriadku (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-32.odsek-1).

   Neúplnosť a nepresnosť zistenia skutkového stavu následne spôsobuje vecne nesprávne rozhodnutie, čo je rozpor s §3 ods.4 správneho poriadku. Podľa §3 ods.4 správneho poriadku (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-3.odsek-4) je úrad povinný na základe úplného a presného zistenia skutkového stavu vybaviť vec nielen zákonne ale aj vecne správne. Vecná správnosť rozhodnutia zo zisťovacieho konania je teda súčasťou jeho zákonnosti.

b) Navrhovateľ má povinnosť poznať dôsledky svojej činnosti na životné prostredie (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-18.odsek-1) a má povinnosť ich vyhodnotiť procesom zisťovacieho konania podľa zákona EIA (shorturl.at/dGIJ3 a shorturl.at/CIKV4); úrad mal povinnosť podľa §3 ods.1 správneho poriadku (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-3.odsek-1) povinnosť dôsledne dbať na plnenie týchto povinností. Navrhovateľ (resp, ním poverená osoba v zisťovacom konaní) si svoju povinnosť podľa

uvedených právnych povinností nesplnila a úrad si nesplnil povinnosť dôsledne na týchto povinnostiach dbať.

ZDS ako ekologická organizácia si plní svoju povinnosť podľa §19 zákona o životnom prostredí (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-19.odsek-1**) upozorniť na ohrozenie životného prostredia spočívajúce v nedostatočnom vyhodnotení vplyvov na životné prostredie ako aj v nedostatočnej a nesprávnej aplikačnej praxi úradu.**

Úrad bez výhrad akceptoval neochotu navrhovateľa dosahovať účel a cieľ zákona EIA podľa §2 písm.a a písm.d (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-2) tým, že abdikoval na povinnosť uložiť ďalšie opatrenia navrhovateľovi, ktorými by sa zabezpečila vysoká úroveň ochrany životného prostredia, hoci na to ZDS upozornil a hoci navrhol konkrétne opatrenia v tomto smere.

Úrad tak súčasne porušil poslednú časť §3 ods.1 správneho poriadku (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-3.odsek-1) dôsledne vyžadovať od navrhovateľa ako účastníka konania plnenie jeho povinností, pričom povinnosť v tomto smere mu vo všeobecnosti ukladá §17 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-17). Úrad vo svojej podstate nezákonným spôsobom umožňuje navrhovateľovi bez zodpovednosti porušovať environmentálne povinnosti.

Podľa §59 ods.1 Správneho poriadku odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni. Vzhľadom na konštatované pochybenia v predmetnom konaní žiadame, aby odvolací orgán napadnuté rozhodnutie zrušill podľa §59 ods.3 Správneho poriadku a vec vrátil na nové zisťovacie konanie. Toto odvolanie má podľa §55 ods.1 Správneho poriadku odkladný účinok.

• Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiadame uviesť v rozhodnutí. • S podkladmi rozhodnutia žiadame byť oboznámení pred samotným vydaním rozhodnutia a následne sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadríme. • Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*; listiny v papierovej forme nezasielať. • Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*.
• **Zásady Integrity konania ZDS**: https://enviroportal.org/portfolio-items/zasady-integrity-konania-zds/
• **Environmentálne princípy činnosti ZDS**: https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-principy-cinnosti-zds/

ZDS je inštitúciou, ktorá zasvätila svoju činnosť dôslednej ochrane životného prostredia a jeho neustáleho zlepšovania. Snaží sa o faktické zlepšovanie životného prostredia komunikáciou a osvetou medzi všetkými, kto do neho zasahuje ale zasadzuje sa aj o právnu ochranu životného prostredia účasťou v povoľovacích konaniach (https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FD287398550734C849BF16BBBA89), kde je neštátnym kontrolórom vecnej a právnej správnosti rozhodnutí úradov t.j. aby úrady rozhodovali tak, že ďalší socio-ekonomický rozvoj je v symbióze s rozvojom a ochranou životného prostredia, čím sa snaží o Zelenú transformáciu Slovenska ako súčasti európskej Zelenej transformácie (https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk).

Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS **https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in**, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

S pozdravom,
--

Združenie domových samospráv
Marcel Slávik, predseda
sídlo: Rovniankova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava
office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava
+421 907 901 676
www.samospravydomov.org
www.climaterealityproject.com